

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ – ЯК ДОДАТКОВОГО МЕТОДУ ТЕРАПІЇ ПРИ ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДАХ

Сергієнко Т.В.

Науковий керівник: Рибак В.А.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

tanyatiana171@gmail.com

Вступ. Віртуальна реальність – це певний вид реальності, що створюється завдяки новітнім комп'ютерним технологіям. Це певна ілюзія дійсності, яка дає можливість перебування у штучному середовищі, за допомогою зображень та звукових ефектів. Раніше це було нереальною вигадкою, але зараз віртуальна реальність невпинно розвивається й удосконалюється. Її застосовують не тільки в комп'ютерних іграх та кіно, для розваг, але й у медицині та воєнній індустрії. Наразі, віртуальна реальність набуває все більшого поширення для терапії у психології та психіатрії, а саме при депресії, тривожних станах та фобіях. Це дає більше можливостей в найскорішому досягненні стану повного видужання.

Мета дослідження. Визначити особливості застосування віртуальної реальності у психіатричній практиці та її перспективність у майбутньому.

Матеріали та методи. У роботі використано аналітичний, логічний, узагальнюючий методи, щодо вивчення віртуальної реальності, як терапії при порушеннях психіки.

Результати дослідження. У сучасному світі проводиться активне вивчення психічних розладів. Все більше уваги приділяється причинам і умовам виникнення психічних розладів. Незважаючи на це, відсоток захворюваності не падає, а навпаки зростає, в залежності від певних подій. Загальна статистика говорить, що дані розлади впродовж життя мали близько 30 % людей планети.

Психічні розлади викликають не тільки власні клінічні прояви та ускладнення, але й впливають на перебіг інших хронічних захворювань, таких як цукровий діабет, серцева недостатність та ін. Порушення настрою й різноманітних нервових процесів чинить негативний вплив на лікування. Незважаючи на тяжкість психічних розладів, більшість з них є виліковними. Зазвичай вони потребують звернення до відповідного спеціаліста, когнітивно-поведінкової терапії або фармакотерапії. Лікування залежить від рішучості пацієнта у зверненні до лікаря. Так, лише половина людей, що мають психічні проблеми, звертаються до спеціалістів. Ця невтішна статистика повинна викликати занепокоєння в Міністерстві охорони здоров'я та спонукати до створення нових методів терапії.

Сучасні дослідження показують, що віртуальний світ є корисним в психіатричній практиці. Це потужний інструмент, який може стати гарним доповненням традиційної терапії. Віртуальна реальність може створювати сценарії, які є терапевтично корисними, при правильному використанні, але їх майже неможливо відтворити в реальному житті. Даний інструмент легко регулюється та не має особливих побічних дій. Тому, його вплив може бути необмеженим та повторюватися поки не буде отриманий бажаний результат. Так, за допомогою віртуальної реальності люди можуть симулювати складні ситуації та навчатися невідповідним реакціям на основі найкращого теоретичного розуміння конкретного розладу. Пацієнтам набагато легше стикатися з травмуючими подіями у вигаданому світі ілюзій, ніж у реальності.

У даний час існує чимало способів створити повністю або частково віртуальний світ. Так, в залежності від того, які реальні та віртуальні об'єкти представлені на зображенні, виділяють чотири основні категорії: реальність, реальний світ; доповнена реальність, де згенеровані комп'ютером дані об'єднуються в зображення реального світу; розширена віртуальність, де дані з реального життя об'єднуються в створений комп'ютером світ;

віртуальна реальність, де світ був повністю створений комп'ютером. Завдяки активному розвитку цифрових технологій можна створити безліч ілюзій, все що потрібно для цього, це сучасний комп'ютер й окуляри віртуальної реальності.

Сучасні дослідження підтверджує корисний вплив віртуальної реальності у лікуванні тривожних розладів і розладів пов'язаних зі стресом. Але, на сьогодні немає чітких доказів за чи проти використання цієї технології для лікування депресії та шизофренії.

Експериментальними дослідженнями було підтверджено позитивний вплив віртуальної реальності для лікування фобій. Цей метод пропонує інтерактивність у реальному часі в екологічному середовищі, покращуючи концентрацію та мотивацію. До того ж, його можна використовувати в реальних місцях, де суб'єкт стикається зі своїми труднощами, полегшуючи перенесення набутих навичок у реальний світ. У більшості патологій віртуальна реальність використовується як стимуляційний інструмент для контрольованого впливу критичних і страшних ситуацій. Можливість подання реалістичних контрольованих стимулів і, одночасно, моніторингу відповідей, створених користувачем, пропонує значну перевагу перед реальним досвідом. Більш того, як вже було зазначено, технологія регулюється, є різні рівні складності – від легких до дуже складних, що є важливим джерелом ефективності.

Застосування віртуальної реальності для подолання болю, ожиріння та харчових розладів поведінки ґрунтується на інших механізмах. Так, даний метод здатен змінити наше відчуття тіла та простору. Віртуальну реальність можна використовувати для моделювання нашої внутрішньої реальності, включаючи сприйняття та володіння нашим тілом. Кінцевим і головним результатом є отримання нового досвіду та уявлень, що у подальшому трансформують світогляд пацієнта. Це сприяє клінічним змінам та подоланню патологій.

Не дивлячись на великий потенціал використання віртуальної реальності у терапії, наразі, доказової бази замало. Випробування, які проводилися, були у більшості випадків квазі-тестами, невеликими за обсягом і рідко відповідали клінічним стандартам. Багатьом дослідженням бракує методологічної строгості або контрольних груп. Однак, є і великі експерименти дуже високої якості. Серед пацієнтів, які все ж спробували даний метод, досить багато позитивних відгуків, вони схвалюють і рекомендують це іншим. Це показує актуальність і важливість проведення подальших досліджень та розвитку технології.

Висновки. Віртуальна реальність є новітнім перспективним методом для подолання психічних розладів, таких як: тривожні розлади, фобії, розлади пов'язані зі стресом, ожиріння, харчові розлади та біль. Ця технологія показала позитивні результати у багатьох дослідженнях. У сучасному цифровому світі вона є актуальною додатковою терапією, але ніяк не заміщає основне лікування. Даний метод індивідуально підлаштовується під конкретний розлад. Віртуальну реальність досить легко створити та регулювати, вона не має побічних впливів при правильному використанні. Крім того, ця технологія має великий потенціал та потребує додаткових досліджень.

ЦИРКАДНІ РИТМИ ТА ГОРМОНИ

Сергієнко Т.В.

Науковий керівник: Щербак О.А.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

tanyatatiana171@gmail.com

Вступ. Глюкокортикоїди (ГК) – це клас стероїдних гормонів, що виробляються корою наднирників. Вони здатні зв'язуватися з глюकोкортикоїдними рецепторами. Ці гормони мають